

Advies

(A)2112

25 augustus 2020

Advies over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toekenning van individuele vergunningen voorafgaandelijk aan de bouw of aanpassing van installaties voor de productie van elektriciteit

gegeven met toepassing van artikel 4, §§ 1, 2 en 3, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	3
2. Wettelijk kader	3
3. Algemene opmerkingen	6
4. Specifieke opmerkingen per artikel.....	9
Bijlage	22

1. INLEIDING

1. De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN DE ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna: de CREG) heeft op 22 juli 2020, per brief gedateerd op dezelfde dag, van de federale minister bevoegd voor energie, een verzoek ontvangen om, overeenkomstig artikel 4 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, een advies te geven over het ontwerp van koninklijk besluit “betreffende de toekenning van individuele vergunningen voorafgaandelijk aan de bouw of aanpassing van installaties voor de productie van elektriciteit” en tot vervanging van het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit.

De brief van de minister vermeldt dat:

“Naar aanleiding van de aanpassingen in 2009 en 2012 van het artikel 4 van de voornoemde wet 29 april 1999 is er een nood tot wijziging van het koninklijk besluit van 11 oktober betreffende de toekenning van individuele vergunningen voorafgaandelijk aan de bouw of aanpassing van installaties voor de productie van elektriciteit.

Sindsdien zijn er meerdere iteraties geweest om het proces te vervolledigen, maar werd er telkens beslist om uit te stellen. In 2019 werd dit wijzigingsproject opnieuw opgenomen, en werd er na overleg binnen de AD Energie en met onder andere de CREG, Elia en FEBEG een groot aantal wijzigingen van het besluit voorgesteld, zowel inhoudelijk als structureel. Om deze reden werd er beslist om het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 2000 in zijn geheel te vervangen.

Om zoveel mogelijk toegevoegde waarden te hebben aan een productievergunning resulterend uit het toekomstige koninklijk besluit, en tegelijkertijd de administratieve last voor de betrokken bedrijven te verminderen, werd na overleg grondige aanpassingen aangebracht aan het besluit.

Een zeer strenge selectie van selectie- en toekennings- criteria werd in dit kader voorgesteld. Daarnaast werden meeste van verklaringen die worden gevraagd in het huidige KB productie, vervangen door een verplichting in het nieuwe KB. Er werd ook rekening gehouden met de impact van een toekomstig capaciteitsreserveringsmechanisme.

Er werd ervoor gekozen om de structuur van het nieuwe KB te verbeteren door het invoegen van een indeling in selectie en toekenningscriteria.

Om de administratieve last voor de betrokken bedrijven te verminderen, wordt de mogelijkheid voorzien voor bedrijven die al een productievergunning hebben verkregen, die op de dag van een nieuwe aanvraag minder dan 10 jaar oud is, een deel van criteria als voldaan te beschouwen.”

Het ontwerp van koninklijk besluit (in het Nederlands en Frans) met inbegrip van de twee bijlagen, is bij dit advies gevoegd.

Het directiecomité van de CREG keurde onderhavig advies goed op de zitting van 25 augustus 2020.

2. WETTELIJK KADER

2. Overeenkomstig artikel 23, § 2, vierde lid, van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: de elektriciteitswet), overhandigt het directiecomité zijn adviezen aan de minister binnen veertig kalenderdagen na ontvangst van het verzoek, behalve wanneer de minister een langere termijn bepaalt. De minister kan een kortere termijn bepalen voor

adviezen aangevraagd in het kader van de artikelen 19 en 32 van de elektriciteitswet. In dit geval is het laatste niet van toepassing.

Het adviesverzoek van de minister vermeldt dat het advies van de CREG “binnen veertig dagen” verwacht wordt. Rekening houdend met de ontvangstdatum van het verzoek, namelijk 22 juli 2020, is dit dus ten laatste op 31 augustus 2020.

3. Onderhavig advies is met toepassing van artikel 4, §§ 1, 2 en 3, van de elektriciteitswet gegeven. Deze bepalingen vermelden dat:

“Art. 4. § 1. Met uitzondering van de installaties voor de industriële elektriciteitsproductie door splijting van kernbrandstoffen die, overeenkomstig artikelen 3 en 4 van de wet van 31 januari 2003 houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie, niet meer het voorwerp van vergunningen kunnen uitmaken, worden de bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie, de herziening, de vernieuwing, de verzaking, de overdracht en elke andere wijziging van een individuele vergunning afgeleverd op basis van deze wet onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een individuele vergunning afgeleverd door de minister na advies van de commissie.

Na advies van de commissie kan de Koning, tegen de door Hem bepaalde voorwaarden:

1° het toepassingsgebied van het eerste lid uitbreiden tot verbouwingen of andere aanpassingen van bestaande installaties;

2° de bouw van installaties met een laag vermogen vrijstellen van vergunning en onderwerpen aan een procedure van voorafgaande melding aan de commissie.

§ 2. Na advies van de commissie bepaalt de Koning de criteria voor de toekenning van de vergunningen bedoeld in § 1, eerste lid. Deze criteria kunnen inzonderheid betrekking hebben op:

1° de veiligheid en de bedrijfszekerheid van de elektriciteitsnetten, de installaties en de bijbehorende uitrusting;

2° de energie-efficiëntie van de voorgestelde installatie, rekening houdend met de internationale verbintenissen van België inzonderheid inzake bescherming van het leefmilieu;

3° de aard van de primaire energiebronnen, de bijdrage van de productiecapaciteit aan de verwezenlijking van de algemene doelstelling van de Europese Unie die bepaald is bij Richtlijn 2009/28/EG, evenals de bijdrage van de productiecapaciteit aan de vermindering van de emissies;

4° de professionele betrouwbaarheid en ervaring van de aanvrager, zijn technische, economische en financiële capaciteit en de kwaliteit van zijn organisatie;

5° openbare dienstverplichtingen, onder andere inzake regelmaat en kwaliteit van elektriciteitsleveringen;

6° de bescherming van de volksgezondheid en de openbare veiligheid;

7° het vermogen van de installatie om deel te nemen aan de automatische ondersteunende diensten voor de primaire regeling van de frequentie en de secundaire automatische regeling van het evenwicht van de Belgische regelzone.

§ 3. Na advies van de commissie bepaalt de Koning:

1° de procedure voor de toekenning van de in § 1, eerste lid, bedoelde vergunningen, meer bepaald de vorm van de aanvraag, het onderzoek van het dossier, de termijnen waarbinnen de minister moet beslissen en zijn beslissing aan de aanvrager en de commissie moet meedelen, en de vergoeding die aan de Algemene Directie Energie moet worden betaald voor het onderzoek van het dossier;

2° de gevallen waarin de minister de vergunning kan herzien of intrekken en de toepasselijke procedures;

3° wat er met de vergunning gebeurt in geval van overdracht van de installatie of in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de houder van de vergunning en, in voorkomend geval, de te vervullen voorwaarden en de te volgen procedures voor het behoud of de hernieuwing van de vergunning in deze gevallen;

4° de procedures die moeten worden gevolgd in geval van overdracht van productie-installaties die voor de inwerkingtreding van deze wet zijn gebouwd en in gebruik gesteld of in geval van controlewijziging, fusie of splitsing van de eigenaars van productie-installaties die voor de inwerkingtreding van deze wet zijn gebouwd en in gebruik gesteld.”

4. De elektriciteitswet is relatief algemeen van aard. Bijgevolg dienen de voormelde punten geconcretiseerd te worden. Het ontwerp van koninklijk besluit waarover dit advies gaat, beoogt dit te bereiken voor het vergunningsbeleid voor de elektriciteitsproductie-installaties. Dit dient uiteraard te gebeuren met respect voor de bepalingen van de elektriciteitswet, waarvan de bepalingen op dit gebied sinds 11 oktober 2000 vier keer zijn gewijzigd¹. Het is echter even belangrijk om het algemene doel en de onderliggende filosofie van deze wet te respecteren die geïnspireerd is op Europese richtlijnen, eerst de Europese richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en vervolgens richtlijn 2003/54/EG, richtlijn 2009/72/EG en tot slot richtlijn (EU) 2019/944 van 5 juni 2019. Deze laatste moet, als hogere wetsnorm, altijd als toetssteen dienen bij het concretiseren, of zelfs bij de toepassing van de elektriciteitswet, telkens wanneer ze verschillende juridische mogelijkheden biedt.

5. Wat betreft de vergunningsprocedure voor de bouw van nieuwe productiecapaciteit bepaalt de richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, het volgende:

“Artikel 8

Vergunningsprocedure voor nieuwe capaciteit

1. Voor de bouw van nieuwe productiecapaciteit voeren de lidstaten een vergunningsprocedure in die aan de hand van objectieve, transparante en niet-discriminerende criteria wordt toegepast.

2. De lidstaten stellen de criteria voor de verlening van bouwvergunningen voor productiecapaciteit op hun grondgebied vast. Bij het vaststellen van passende criteria houden de lidstaten rekening met:

a) de veiligheid en de zekerheid van het elektriciteitssysteem, de installaties en de bijbehorende uitrusting;

b) de bescherming van de volksgezondheid en de veiligheid;

c) de bescherming van het milieu;

d) ruimtelijke ordening en locatie;

e) gebruik van grond met een openbare bestemming;

f) energie-efficiëntie;

g) de aard van de primaire energiebronnen;

h) de bijzondere kenmerken van de aanvrager, zoals technische, economische en financiële capaciteit;

i) de naleving van de maatregelen die krachtens artikel 9 zijn genomen;

¹ Sinds de afkondiging op 11 oktober 2000 van het koninklijk besluit betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit, is artikel 4 van de elektriciteitswet gewijzigd door de wetten van 31 januari 2003, 6 mei 2009, 8 januari 2012 en 26 december 2013.

j) de bijdrage van de productiecapaciteit aan het bereiken van het algemene streefcijfer van de Unie van een aandeel energie uit hernieuwbare bronnen van minstens 32 % in het bruto eindverbruik van energie in de Unie in 2030 als bedoeld in artikel 3, lid 1, van Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad (19);

k) de bijdrage van de productiecapaciteit aan het verminderen van emissies, en

l) de alternatieven voor de opbouw van nieuwe productiecapaciteit, zoals vraagresponsoplossingen en energieopslag.

3. De lidstaten zorgen ervoor dat er specifieke, vereenvoudigde en gestroomlijnde vergunningsprocedures bestaan voor kleine gedecentraliseerde en/of gedistribueerde productie, waarbij rekening gehouden wordt met hun beperkte grootte en potentiële effect.

De lidstaten kunnen richtsnoeren vaststellen voor deze specifieke vergunningsprocedure. Regulerende instanties of andere bevoegde nationale instanties, waaronder planningsinstanties, beoordelen deze richtsnoeren en kunnen wijzigingen daarvan voorstellen.

Indien lidstaten specifieke vergunningsprocedures voor grondgebruik hebben vastgesteld voor het starten van grote nieuwe infrastructuurprojecten voor productiecapaciteit, laten de lidstaten in voorkomend geval de bouw van nieuwe productiecapaciteit binnen het toepassingsgebied van deze procedures vallen en passen zij deze op niet-discriminerende wijze en binnen een passend tijdschema toe.

4. De vergunningsprocedures en de criteria worden bekendgemaakt. De aanvragers worden op de hoogte gesteld van de redenen tot weigering van een vergunning. Die redenen zijn objectief en niet-discriminerend, berusten op goede gronden en worden naar behoren gestaafd. Beroep is voor aanvragers mogelijk.”

6. Naast artikel 4, §§ 1, 2 en 3, van de elektriciteitswet, verwijst het ontwerp van koninklijk besluit in de inleidende bepalingen naar artikel 30, § 2, van de elektriciteitswet dat luidt:

“§ 2. De Koning kan strafsancties bepalen voor inbreuken op de bepalingen van de uitvoeringsbesluiten van deze wet die Hij aanduidt. Deze strafsancties mogen een gevangenisstraf van zes maanden en een geldboete van 495,79 euro niet overschrijden.”

3. ALGEMENE OPMERKINGEN

7. Verschillende overwegingen in het advies A2000/002-D van de CREG van 23 maart 2000 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit, blijven relevant en verdienen dus om hierna te worden herhaald.

8. Het nieuwe systeem van vergunningen kan zo worden uitgewerkt dat het potentiële investeerders ontmoedigt een nieuwe elektriciteitscentrale in België te bouwen. Een typevoorbeeld van een dergelijke ontmoedigende factor is het opstellen van een loodzware administratieve procedure die veel papierwerk, veel onderzoek en veel tijd vergt. De huidige trend naar administratieve vereenvoudiging dient ook de leidraad te zijn bij het opstellen van het nieuwe systeem van vergunningen voor nieuwe installaties van elektriciteitsproductie.

Dit betekent niet alleen een zo eenvoudig mogelijke procedure. Het betekent ook dat voor het verkrijgen van een vergunning alleen deze voorwaarden mogen worden opgelegd die werkelijk

relevant zijn voor het toekennen van dergelijke vergunning. Bij het bepalen van wat hier relevant is, is de basis steeds en altijd de vrije-marktgedachte. De elektriciteitswet heeft gekozen voor een gereguleerde vrije elektriciteitsmarkt. Dit betekent dat de vrije concurrentie omkaderd wordt door regelgeving die tot doel heeft de vrije concurrentie perfect te laten verlopen en aldus bv. misbruik van machtsposities te voorkomen. De vrije concurrentie houdt in dat producenten en afnemers onderling vrij kunnen contracteren over de verkoop en aankoop van elektriciteit. De regelgeving om deze vrije concurrentie in werkelijkheid mogelijk te maken bestaat erin om de producenten in staat te stellen de door hen verkochte elektriciteit daadwerkelijk te kunnen leveren aan hun afnemers. Dit veronderstelt dat elke producent en afnemer toegang dient te hebben tot het transmissienet tegen economisch en technisch verantwoorde voorwaarden (zie artikel 15 van de elektriciteitswet). Dit veronderstelt ook dat zij aan een aantal voorwaarden dienen te voldoen opdat het verkeer op het transmissienet vlot en geordend verloopt. De instrumenten die de elektriciteitswet instelt om dit te garanderen, zijn het technisch reglement voor het beheer van het transmissienet en de toegang ertoe (artikel 11 van de elektriciteitswet), de algemene tariefstructuur (artikel 12, § 2, tweede lid, (v), van de elektriciteitswet) en de door de CREG goed te keuren tarieven voor de aansluiting op het transmissienet en het gebruik ervan, alsmede de tarieven voor de ondersteunende diensten die de netbeheerder levert (artikel 12, § 1, eerste zin, van de elektriciteitswet). Bij dit alles komt nog dat in onze samenleving elektriciteit een basisgoed geworden is zodat het essentieel is dat de bevoorrading in elektriciteit van eenieder in het hele land gegarandeerd kan worden. Om aan deze bezorgdheid te beantwoorden, voorziet de elektriciteitswet dat een studie over de perspectieven van elektriciteitsbevoorrading wordt opgesteld (artikel 3), alsook een plan voor de ontwikkeling van het transmissienet (artikel 13).

Andere elementen van regulering voorziet de elektriciteitswet niet. In combinatie met de trend naar administratieve vereenvoudiging, is het niet aangewezen om bijkomende elementen van regulering toe te voegen, voor zover dergelijke toevoegingen al niet in strijd zouden zijn met de tekst van de elektriciteitswet of althans met zijn basisfilosofie. Daarom dienen alle elementen in het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit steeds te worden getoetst aan de vraag of zij vallen onder de hierboven opgesomde elementen van regulering.

9. Bij het instellen van een vergunningensysteem voor de bouw van nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie dient de vraag te worden gesteld waaraan de vergunning gekoppeld is: aan de persoon van de aanvrager/bouwer, dan wel aan de installatie zelf. Om het onderscheid duidelijk te maken, kan een vergelijking met de inschrijving van autovoertuigen en het zichtbare bewijs daarvan, nl. de nummerplaat, gemaakt worden. In België is de nummerplaat gebonden aan de persoon die een nummerplaat aanvraagt. Indien hij van autovoertuig verandert, behoudt hij zijn nummerplaat; de auto die door iemand anders gekocht wordt, krijgt een andere nummerplaat opgeschroefd, nl. de nummerplaat van zijn nieuwe eigenaar. Anderzijds koppelen andere landen, zoals Nederland, de nummerplaat aan het autovoertuig ongeacht wie de eigenaar van het voertuig is. Indien iemand zijn auto verkoopt en in de plaats een nieuwe auto koopt, dan zal hij in zijn nieuwe auto met een nieuwe nummerplaat rondrijden. De eigenaar die zijn oude auto heeft gekocht, zal met de oude nummerplaat die altijd op deze auto stond, rondrijden.

Deze keuze tussen beide systemen is niet onschuldig. Het heeft een effect op de verhandelbaarheid van een goed, vooral indien het niet zeker is dat de nieuwe eigenaar ook effectief de vereiste vergunning zal verkrijgen. De nieuwe eigenaar loopt dan immers het risico dat hij een goed koopt dat hij niet kan behouden of gebruiken. Dit kan de prijs van het te verhandelen goed aanzienlijk drukken.

Deze vraagstelling is uitermate belangrijk ten aanzien van de vergunning voor de bouw van installaties voor elektriciteitsproductie. Het betreft hier, zelfs voor de kleinste installaties, grote investeringen. Bovendien betekent het verlies van deze vergunning dat de installatie dient te worden afgebroken wat niet alleen het verlies van de installatie (en de daaruit normaal te verwachten voortvloeiende inkomsten) betekent, maar ook een enorme kostprijs voor de afbraak ervan. Daarom lijkt het aangewezen om de vergunning voor de bouw van installaties voor elektriciteitsproductie te koppelen

aan de installatie en niet aan de eigenaar ervan: de vergunning volgt de installatie ongeacht wie er de eigenaar van is.

Tot slot dient te worden opgemerkt dat een dergelijk vergunningensysteem verbonden aan de installatie niet onbekend is in het Belgische recht. Inderdaad, verkavelingsvergunningen in het raam van de ruimtelijke ordening en stedenbouw zijn ook gekoppeld aan het onroerende goed waarvoor zij werden afgeleverd, ongeacht wie van dit onroerend goed de eigenaar is. Hetzelfde geldt voor een bouwvergunning: iemand die een huis koopt dat gebouwd werd in overeenstemming met de afgeleverde bouwvergunning, dient niet opnieuw een bouwvergunning te verkrijgen om het huis in stand te mogen houden. De bouwvergunning is aan het huis gekoppeld en gaat met het huis over naar de nieuwe eigenaar.

10. Voor de Nederlandstalige versie van het ontwerp is het wellicht nuttig op te merken dat artikel 4 van de elektriciteitswet ook een minder aangewezen term gebruikt dan de Franse versie: er is namelijk sprake van de “bouw” van nieuwe installaties, terwijl de Franse versie het heeft over “*établissement*”. Volgens de CREG kan de term “*établissement*” beter naar het Nederlands vertaald worden als “oprichting” of “vestiging”. De term “bouw” in artikel 4 van de elektriciteitswet kan immers tot verwarring leiden tussen de in dit artikel bedoelde (bouw)vergunning en de bouwvergunning bedoeld in de wetgeving op de ruimtelijke ordening en stedenbouw.

Het hebben van een vergunning zoals bedoeld in artikel 4 van de elektriciteitswet ontslaat de aanvrager immers niet van de verplichting een bouwvergunning in de zin van de wetgeving op de ruimtelijke ordening en stedenbouw te hebben. Indien de opportuniteit zich zou aandienen lijkt het daarom aangewezen artikel 4 van de elektriciteitswet op dit punt te wijzigen om vervolgens zowel in het opschrift van het voorliggende koninklijk besluit in ontwerp, als in zijn artikelen deze term aan te passen.

Zoals reeds gezegd, gebruikt de Franstalige versie van artikel 4 van de elektriciteitswet de term “*établissement*”, die volgens de CREG een betere term is dan “*construction*”. We stellen echter vast dat de Franstalige versie van het ontwerp van koninklijk besluit op dit vlak afwijkt van de Franstalige versie van de elektriciteitswet en stelselmatig de term “*construction*” gebruikt. Dit is waarschijnlijk gedaan om de Franstalige versie van het ontwerp van koninklijk besluit qua terminologie op de Nederlandstalige af te stemmen. Om de reden die hiervoor werd uiteengezet, is de CREG hiervan geen voorstander. De CREG is dus van mening dat men best vasthoudt aan de terminologie van de elektriciteitswet en men best “*établissement*” in de Frans versie gebruikt en zolang de elektriciteitswet niet aangepast is, de term “bouw” in de Nederlandse versie.

11. Omwille van de consistentie met de definitie in artikel 1, 2°, van het ontwerp, is het aanbevolen overal in het koninklijk besluit in voorbereiding de term “installatie” te vervangen door de term “productie-installatie”.

12. Ten slotte vermeldt het ontwerp van koninklijk besluit soms de aanvrager, soms de kandidaat-vergunninghouder om de persoon aan te duiden die het vergunningsverzoek indient.

Voor consistentie en duidelijkheid is het aangewezen om in de tekst slechts één term te gebruiken. Voorgesteld wordt de term “aanvrager” te gebruiken (“*demandeur*” in het Frans).

4. SPECIFIEKE OPMERKINGEN PER ARTIKEL

DISPOSITIEF

13. Een verdrag, een Europese verordening of een Europese richtlijn mag niet als rechtsgrond worden aangevoerd. Besluiten waarbij maatregelen ter uitvoering of omzetting van deze regelingen worden uitgevaardigd, vinden immers rechtsgrond in internrechtelijke regelgeving en niet in deze internationaalrechtelijke of Europeesrechtelijke regelgeving.²

Het koninklijk besluit dat in voorbereiding is, vindt zijn rechtsgrond in de elektriciteitswet.

Samengevat: er wordt voorgesteld om de verwijzingen naar de twee Europese verordeningen die in het dispositief worden vermeld, te schrappen.

TITEL VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT

14. In dit verband wordt verwezen naar het commentaar in punt 10 van dit advies.

HOOFDSTUK 1. DEFINITIES EN TOEPASSINGSGBIED

Afdeling 1. Definities

Artikel 1

15. In **artikel 1, 2°**, van het ontwerp wordt verwezen naar elke installatie of “geheel van installaties”. In het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit, wordt uitdrukkelijk melding gemaakt van een geheel van installaties “met laag vermogen”. We gaan ervan uit dat het ontwerp ook op hen is gericht, dat de achterliggende gedachte is het concept installatie uit te breiden tot elke geheel van installaties “met laag vermogen”, in de zin van artikel 4, § 1, 2°, van de elektriciteitswet. De toekenningsprocedure kan dus evenzeer betrekking hebben op afzonderlijke grote installaties als op een geheel van kleine installaties met een totaal netto ontwikkelbaar vermogen van 25 MW of meer. Op deze manier voorkomt men dat iemand de wet omzeilt.

16. **Artikel 1, 3°**, van het ontwerp definieert het begrip “reeds voor 11 november 2000 bestaande installatie”. Dit worden echter slechts één keer gebruikt in het ontwerp van koninklijk besluit (in artikel 17). Wanneer de definitie evenwel betrekking heeft op een begrip of een woord dat gebruikt wordt in één enkel artikel, moet die definitie uitsluitend in dat artikel vermeld worden.³

Samengevat: er wordt voorgesteld om de definitie “reeds voor 11 november 2000 bestaande installatie” te schrappen en ze op te nemen in artikel 17.

17. **Artikel 1, 4°**, van het ontwerp definieert het begrip “elektriciteitscrisis”. Dit worden echter slechts één keer gebruikt in het ontwerp van koninklijk besluit (in artikel 1, 5°). We verwijzen hiervoor naar de opmerking geven in punt 16 van dit advies.

² Raad van State, Beginselen van de wetgevingstechniek - Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, 2008, punt 24.

³ Raad van State, Beginselen van de wetgevingstechniek - Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten, 2008, punt 102.

Samengevat: er wordt voorgesteld om de definitie “elektriciteitscrisis” te schrappen en ze te vermelden in artikel 1, 5°.

18. **Artikel 1, 5°**, van het ontwerp introduceert het concept “tijdelijke productie-installatie” voor het ondervangen van een op handen zijnde elektriciteitscrisis.

Voor dit soort installatie voorziet het ontwerp van koninklijk besluit in een verkorte procedure in samenhang met een vergunningsduur die beperkt is tot drie jaar (artikel 8).

De vraag is niet om de relevantie van dit concept en het daarmee samenhangende afwijkende regime te beoordelen. Men dient eerder de rechtsgrond voor een dergelijke vrijstelling te onderzoeken, evenals de omvang van de geboden vrijstelling voor dit soort installatie.

De elektriciteitswet (art. 4, § 1, tweede lid) voorziet momenteel slechts in twee afwijkende regelingen. Het biedt de koning de mogelijkheid om, tegen de door hem bepaalde voorwaarden:

“1° het toepassingsgebied van het eerste lid uit[te]breiden tot verbouwingen of andere aanpassingen van bestaande installaties;

2° de bouw van installaties met een laag vermogen vrij[te]stellen van vergunning en [te]onderwerpen aan een procedure van voorafgaande melding aan de commissie.”

In dit verband wordt ook verwezen naar het commentaar in punt 4 van dit advies. Richtlijn (EU) 2019/944 van 5 juni 2019 vermeldt alleen specifieke, vereenvoudigde en gestroomlijnde vergunningsprocedures voor kleine gedecentraliseerde en/of gedistribueerde productie.

De rechtsgrond waarop het ontwerp van koninklijk besluit in zijn dispositief berust (namelijk artikel 4, §§ 1, 2 en 3, en artikel 30, § 2, van de elektriciteitswet) schiet dus te kort.

Artikel 32 van de elektriciteitswet biedt de koning echter de mogelijkheid om in geval van een plotse crisis op de energiemarkt snel in te grijpen en de nodige beschermingsmaatregelen te nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van de elektriciteitswet. De koning heeft dus onder meer de mogelijkheid om in crisissituaties tijdelijke productie-installaties op het elektriciteitsnet toe te laten onder afwijkende voorwaarden of volgens een geëigende korte procedure zonder dat dit specifiek is opgenomen in het koninklijk besluit dat het voorwerp uitmaakt van dit advies. Ook een tijdelijke vrijstelling van de vergunning behoort tot de mogelijkheden.

Artikel 32 van de elektriciteitswet zegt namelijk het volgende:

“Art. 32. In geval van een plotse crisis op de energiemarkt of wanneer de fysieke veiligheid van personen, de veiligheid of betrouwbaarheid van uitrusting of installaties of de integriteit van het transmissienet wordt bedreigd, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, na advies van de commissie en in overleg met de netbeheerder, de nodige beschermingsmaatregelen nemen, met inbegrip van tijdelijke afwijkingen van de bepalingen van deze wet.

Deze maatregelen moeten zo weinig mogelijk storingen veroorzaken in de werking van de Europese interne markt en mogen de draagwijdte niet overstijgen die strikt noodzakelijk is om de plotse moeilijkheden te verhelpen die zich hebben voorgedaan.

De minister geeft onmiddellijk kennis van deze maatregelen aan de andere lidstaten van de Europese Unie en aan de Europese Commissie.”

Samengevat: de rechtsgrond van het koninklijk besluit dat het voorwerp uitmaakt van dit advies schiet te kort om de beoogde regeling voor tijdelijke productie-installaties te voorzien. Artikel 32 van de elektriciteitswet biedt echter de mogelijkheid om dit op te vangen zonder dat hiervoor een specifieke regeling in het koninklijk besluit moet worden opgenomen. Er wordt dus voorgesteld om de regeling

voor tijdelijke productie-installaties en alle verwijzingen naar tijdelijke productie-installaties te schrappen in het koninklijk besluit.

19. Punt 9° van **artikel 1** van de Franse versie van het ontwerp van koninklijk besluit moet worden hernoemd naar **8°**.

20. De definitie van **artikel 1, 9°**, van het ontwerp van koninklijk besluit lijkt overbodig in zoverre dat een structurele verhoging van het netto ontwikkelbaar vermogen *de facto* een wijziging van de productie-installatie impliceert.

Afdeling 2. Toepassingsgebied

21. De twee artikelen van deze afdeling tellen 21 leden tegen slechts 5 voor hun equivalent in het koninklijk besluit van 11 oktober 2000. De formulering van de artikelen 2 en 3 in ontwerp zou leesbaarder kunnen worden door bepaalde passages samen te vatten of samen te voegen.

Er wordt voorgesteld om de titel van de afdeling te vereenvoudigen tot “Toepassingsgebied” en, rekening houdend met de opmerkingen geformuleerd in de punten 22 tot en met 29 van dit advies, afdeling 2 bijvoorbeeld als volgt te structureren:

- Bouw van nieuwe productie-installaties:
 - o Vergunningsplicht voor de bouw van productie-installaties met een netto ontwikkelbaar vermogen van 25 MW of meer.
 - o Meldingsplicht voor de bouw van productie-installaties met een netto ontwikkelbaar vermogen van 1 tot 25 MW.
 - o Vrijstelling van de vergunningsplicht voor de bouw van noodgroepen en meldingsplicht voor noodgroepen vanaf 1 MW.
- Aanpassingen van reeds gebouwde installatie:
 - o Vergunningsplicht:
 - voor de verhoging van het netto ontwikkelbaar vermogen met 25 MW of meer;
 - bij het bereiken of overschrijdingen van het netto ontwikkelbaar vermogen van 25 MW;
 - voor de wijziging van de productietechnologie en/of de primaire brandstof van productie-installaties met een netto ontwikkelbaar vermogen van 25 MW of meer.
 - o Meldingsplicht voor aanpassingen van productie-installaties met een netto ontwikkelbaar vermogen van 1 tot 25 MW.
 - o Vrijstelling van de vergunningsplicht voor aanpassingen van noodgroepen en meldingsplicht voor aanpassingen van noodgroepen vanaf 1 MW.

Artikel 2

22. **Artikel 2, § 1, tweede lid**, heeft geen betrekking op installaties waarvoor een vergunning is verleend op grond van het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit.

Het ontwerp van koninklijk besluit voorziet echter in een overgangsbepaling (artikel 18, lid 2) die de vergunningen die krachtens het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 zijn verleend, gelijkstelt aan de vergunningen die krachtens dit ontwerp-koninklijk besluit zijn verleend.

Om het lezen van de tekst te vergemakkelijken, kan het, in de mate dat het gaat om alle tot dusver verleende individuele vergunningen, raadzaam zijn om de woorden “verleend op grond van dit besluit” in artikel 2, § 1, tweede lid, te schrappen in het ontwerp.

Daarnaast is het niet duidelijk wat een “herziening” (van de vergunning) juist inhoud. Deze term komt enkel in dit lid van het koninklijk besluit voor. Het is aangewezen om deze term te verduidelijken, aan te passen of indien nodig te schrappen.

Ten slotte, dient de term “vernieuwing” die in de Nederlandse versie van dit lid wordt gebruikt, gelet op de in Franse versie gebruikte term, vervangen te worden door “hernieuwing” (van de vergunning).

23. **Artikel 2, § 1, derde lid**, verwijst enkel naar de toekenningsprocedure opgenomen in hoofdstuk 4 van het ontwerp. De verzaking en de overdracht waarnaar het tweede lid van artikel 2, §1, verwijst, volgen echter procedures die opgenomen zijn in hoofdstuk 5 van het ontwerp.

Het is dus aangewezen om het koninklijk besluit op dit punt aan te passen.

24. **Artikel 2, § 2, eerste lid**, van het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in een uitzondering voor noodstroomgroepen die in eilandbedrijf kunnen werken, zonder echter te definiëren wat onder “noodstroomgroep” moet worden verstaan. Dit kan aanleiding geven tot een verkeerde interpretatie. Uit de bepaling van het huidige ontwerp zou namelijk kunnen worden afgeleid dat alle installaties die in eilandbedrijf kunnen werken, worden vrijgesteld. Dat lijkt ons niet de bedoeling. Een verduidelijking van het concept is dus nodig.

Verordening (EU) 2016/631 van de Commissie van 14 april 2016 tot vaststelling van een netcode betreffende eisen voor de aansluiting van elektriciteitsproducenten op het net (RfG), verwijst naar dergelijke eenheden (art. 3.2.b): “elektriciteitsproductie-eenheden die zijn geïnstalleerd om back-up-vermogen te leveren en die parallel met het systeem in bedrijf zijn gedurende minder dan vijf minuten per kalendermaand terwijl het systeem in normale systeemtoestand verkeert. Parallel bedrijf tijdens onderhoudswerkzaamheden van of opleveringstests voor de desbetreffende elektriciteitsproductie-eenheden wordt niet meegeteld bij die grenswaarde van vijf minuten”.

Er wordt ook verwezen naar de opmerking in punt 18 van dit advies over de rechtsgrond voor een dergelijke vrijstelling voor noodstroomgroepen.

Samengevat: indien de vrijstelling wordt gehandhaafd in het koninklijk besluit, wordt voorgesteld om in artikel 1 van het nieuwe koninklijk besluit een definitie toe te voegen van een noodstroomgroep die wordt ontleend aan de RfG-verordening. De woorden “die in eilandbedrijf kunnen werken” (vier keer opgenomen in het ontwerp van koninklijk besluit) kunnen dienovereenkomstig worden geschrapt.

25. In **artikel 2, § 2, tweede lid**, van het ontwerp van koninklijk besluit dienen de woorden “netto ontwikkelbaar” worden ingevoegd tussen het woord “een” en het woord “vermogen”.

26. De CREG vraagt zich af welke gevallen onder de bepaling in **artikel 2, § 3**, van het ontwerp van koninklijk besluit vallen en dus wat het nut is van een dergelijke bepaling.

Op basis van de elektriciteitswet (art. 6-art. 6/3) en het koninklijk besluit van 20 december 2000 betreffende de voorwaarden en de procedure voor de toekenning van domeinconcessies voor de bouw en exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden, in de zeegebieden waarin België rechtsmacht kan uitoefenen overeenkomstig het internationaal zeerecht, dient offshore-productie van elektriciteit immers in alle gevallen over een vergunning, een domeinconcessie genoemd, te beschikken, ongeacht de grootte van het netto ontwikkelbaar vermogen van de installatie.

Te stellen dat bepaalde offshore-energieproductie-installaties niet onder het toepassingsgebied van artikel 6 en artikel 6/3 van de elektriciteitswet vallen, lijkt ons daarom niet juist.

Indien deze bepaling toch gehandhaafd blijft, moeten de woorden “netto ontwikkelbaar” worden ingevoegd tussen het woord “een” en het woord “vermogen”.

Artikel 3

27. **Artikel 3, § 1, 2°**, van het ontwerp bepaalt het gevolg voor aanpassingen van een “productie-installatie met een vermogen van 25 MW of meer, die reeds bestond bij de inwerkingtreding van het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 2000, waarvan het netto-ontwikkelaar vermogen verhoogt met 25 MW of meer ten opzichte van het netto ontwikkelbaar vermogen van de installatie op het moment van de inwerkingtreding van het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 2000”. Artikel 3, § 4, van het ontwerp bepaalt dat in dit geval de toekenningsprocedure bedoeld in hoofdstuk 4 van toepassing is.

Voor zover dit type aanpassing reeds het voorwerp van een vergunningsaanvraag op grond van het voormelde koninklijk besluit van 11 oktober 2000 uitmaakte, lijkt de verwijzing naar dit koninklijk besluit onjuist. De woorden “op het moment van de inwerkingtreding van het voornoemde koninklijk besluit van 11 oktober 2000” kunnen naar onze mening worden geschrapt.

De woorden “netto ontwikkelbaar” moeten ook worden ingevoegd tussen de woorden “een” en “vermogen”.

28. **Artikel 3, § 1, 6°**, van het ontwerp lijkt overbodig voor zover dit geval reeds gedekt is door artikel 3, § 1, 3°, van het ontwerp.

29. **Artikel 3, § 5**, van het ontwerp bepaalt dat de toekenningscriteria (art. 5) enkel in aanmerking worden genomen in zoverre ze gewijzigd zijn ten opzichte van de originele aanvraag. Samengelezen met artikel 3, § 4, dat bepaalt dat de toekenningsprocedure bedoeld in hoofdstuk 4 van toepassing is, betekent dit impliciet dat de selectiecriteria in alle gevallen opnieuw worden beoordeeld. In dit verband wordt verwezen naar punt 9 van dit advies en naar de opmerkingen over artikel 4 hieronder.

HOOFDSTUK 2. SELECTIECRITERIA

Artikel 4

30. Er dient op gewezen dat artikel 4, § 2, van de elektriciteitswet de koning niet oplegt om deze criteria te voorzien voor het toekennen van bedoelde vergunning. Het artikel in kwestie biedt hem alleen deze mogelijkheid (“kunnen inzonderheid betrekking hebben op”).

31. Het onderscheid dat wordt gemaakt tussen selectiecriteria en toekenningscriteria kan worden vergeleken met de regeling inzake overheidsopdrachten, die altijd twee afzonderlijke maar nauw met elkaar verbonden stappen omvat.

Bij een overheidsopdracht wordt de aanbestedingsfase waarin het onderzoek van de inschrijvingen die tot de keuze van de medecontractant leiden, altijd voorafgegaan door een kwalitatieve selectiefase die de aanbesteder in staat stelt de ontvankelijkheid en de regelmatigheid van de kandidaturen te verifiëren evenals de capaciteit van kandidaten om het voorwerp van de aanbesteding te realiseren.

Het doel van de twee fasen mag niet door elkaar worden gehaald.

De tweede fase van haar kant maakt het mogelijk om de intrinsieke waarde van de ingediende kandidaturen te beoordelen om de “beste bidder” of de “laagste bidder” te identificeren, terwijl de eerste fase tot doel heeft de ontvankelijkheid en de kwaliteiten van de kandidaturen te controleren.

32. In het ontwerp van koninklijk besluit krijgen de selectiecriteria voorrang op de toekenningscriteria in artikel 5 van het ontwerp, aangezien deze laatsten volgens het ontwerp alleen maar worden beoordeeld indien de aanvraag ontvankelijk verklaard wordt overeenkomstig de selectiecriteria van

artikel 4⁴. De criteria van artikel 4 (en artikel 5) in ontwerp worden als noodzakelijke voorwaarden gesteld voor het verlenen van de vergunning: indien zelfs aan één van deze de criteria niet voldaan is, kan de vergunning niet worden verleend.

33. Het onderscheid tussen selectie- en toekenningscriteria in de ontwerp tekst lijkt kunstmatig, aangezien artikel 7 van het ontwerp strikt genomen geen onderscheid maakt tussen twee fasen in de toekenningsprocedure.

34. De bouw van een elektriciteitsproductie-installatie is alleen toegelaten wanneer men voorafgaand een individuele vergunning heeft verkregen overeenkomstig dit besluit. Artikel 4, § 1, 1°, beperkt de toekenning van een vergunning echter tot “een onderneming met rechtspersoonlijkheid en met winstoogmerk”.

Natuurlijke personen en *non-profit*-organisaties worden dus uitgesloten. Het uitsluiten van deze groepen zonder gegronde redenen kan als een discriminatie worden gezien. Zijn er gegronde redenen om (een groep) natuurlijke personen of een *non-profit*-organisatie het recht te ontfemen om bijvoorbeeld een windmolenpark te bouwen, te bezitten of uit te breiden tot 25°MW of meer? De CREG is hiervan niet overtuigd. Hoewel het niet onmogelijk is, valt het misschien niet te verwachten dat een natuurlijk persoon een dergelijke productie-installatie wil bouwen of kopen, maar een *non-profit*-organisatie die in het kader van de promotie van hernieuwbare elektriciteitsproductie een dergelijke installatie zou willen bouwen of bezitten lijkt niet onmogelijk.

Bovendien zou uit de huidige formulering kunnen worden afgeleid dat een natuurlijke persoon of een *non-profit*-organisatie niet onder het toepassingsgebied van het ontwerp van het koninklijk besluit vallen en daarom ook niet onderworpen zijn aan de voorafgaande meldingsplicht aan de afgevaardigde van de minister en de CREG.

Samengevat: er wordt voorgesteld de vereiste “een onderneming met rechtspersoonlijkheid en met winstoogmerk” voor de toekenning van een individuele vergunning, te schrappen.

35. **Artikel 4, § 1, 4°**, van het ontwerp is zeer restrictief. Het kan de marktwerking ernstig belemmeren doordat het de toegang tot de markt voor elektriciteitsproductie voor nieuwkomers sterk kan beperken. Voorgesteld wordt om dit punt 4° te schrappen.

36. Men kan zich afvragen wat het nut is van het criterium opgenomen in **artikel 4, § 1, 5°**, van het ontwerp en of dit bijgevolg de administratieve last voor de aanvrager niet onnodig verzwaaert. Het is immers erg onwaarschijnlijk dat een onderneming die zich in “een toestand van faillissement zonder eerherstel, van vereffening of van elke situatie die het resultaat is van een gelijkaardige procedure die van kracht is in een nationale wetgeving of reglementering, evenals van een lopende procedure die tot dit resultaat zou kunnen leiden” een vergunning zou aanvragen. Wat zou ze trouwens met de vergunning kunnen aanvatten als ze zich in een dergelijke toestand bevindt? Zo zou het voor haar bijvoorbeeld onmogelijk zijn om een banklening te verkrijgen voor de bouw van de installatie.

Er wordt dus voorgesteld om dit criterium te schrappen.

37. Hetzelfde geldt voor **artikel 4, § 1, 6°**, van het ontwerp. Er wordt dus voorgesteld om dit criterium eveneens te schrappen.

38. Voor **artikel 4, § 1, 7°**, van het ontwerp, wordt er ook voorgesteld om het te schrappen. Er wordt hierbij verwezen naar de algemene opmerking die gegeven is in punt 9 van dit advies. Wat gebeurt er bovendien als de vergunninghouder achteraf een veroordeling oploopt? Verliest hij dan de

⁴ Let wel: wat in het ontwerp “selectiecriteria” wordt genoemd, zijn in de zin van artikel 4 van de elektriciteitswet eveneens “toekenningscriteria”.

vergunning? Moet hij installatie dan verkopen? Wat bij een kleine veroordeling of een veroordeling die niets te maken heeft met de activiteit?

39. Om de administratieve last voor de betrokken ondernemingen te verminderen, wordt de mogelijkheid geboden aan ondernemingen die reeds een productievergunning hebben verkregen, die op de dag van het nieuwe verzoek minder dan tien jaar oud is, om een deel van de criteria als vervuld te beschouwen. **Artikel 4, § 2**, lijkt ons discriminerend met betrekking tot oudere installaties en twijfelachtig qua inhoud; er kan immers veel gebeuren in 10 jaar.

HOOFDSTUK 3. TOEKENNINGSCRITERIA

Artikel 5

40. Wat **artikel 5, § 1**, van het ontwerp betreft, wordt verwezen naar de opmerking in punt 9 van dit advies waarin wordt gepleit om de vergunning aan de installatie te koppelen en niet aan de aanvrager. In dat geval is het logisch dat bij de beslissing tot verlening van de vergunning geen rekening wordt gehouden met de kenmerken van de aanvrager.

Samengevat: er wordt voorgesteld de paragraaf te schrappen.

41. **Artikel 5, § 2**, van het ontwerp bepaalt de criteria met betrekking tot de installatie. Omwille van de coherentie tussen de elektriciteitswet en de titel van het hoofdstuk moet in de eerste zin van de Franse versie het woord "*attribution*" worden vervangen door "*octroi*".

42. Wat betreft **artikel 5, § 2, 2°, e)**, van het ontwerp, rijst de vraag of het überhaupt nuttig is een motivatie te vragen voor het voldoen aan de aansluitingsvereisten van het federaal technisch reglement, een wettelijke verplichten waaraan ze sowieso moeten voldoen.

Bovendien rijst nog de vraag⁵ of elektriciteitsproductie-installaties die niet op het transmissienet maar op de distributienetten zullen worden aangesloten moeten voldoen aan dit criterium betreffende de technische voorschriften voor het beheer van het transmissienet en de toegang daartoe, bedoeld in artikel 11 van de elektriciteitswet.

Het probleem dat zich stelt is dat de federale overheid bevoegd is voor de installaties voor elektriciteitsproducties zonder enig onderscheid (artikel 6, § 1, VII, tweede lid, c), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988), terwijl de gewesten bevoegd zijn voor de distributie en het plaatselijk vervoer van elektriciteit door middel van netten waarvan de nominale spanning lager is dan of gelijk is aan 70.000 volt (artikel 6, § 1, VII, eerste lid, a), van dezelfde bijzondere wet). Met andere woorden alleen de federale overheid is bevoegd om een vergunningensysteem voor elektriciteitscentrales in te stellen, uit te voeren en toe te passen, zonder bevoegd te zijn voor het garanderen van de goede werking van het distributienet en van het plaatselijk transmissienet met een spanning van ten hoogste 70 kV.

Het lijkt weinig zinvol aan installaties die zullen aangesloten worden op het distributienet (of het plaatselijk vervoernet), de verplichting op te leggen aan het technisch reglement het transmissienet te voldoen. Zinvoller zou het zijn om hen te verplichten te voldoen aan het technisch reglement van de respectieve distributienetten (of plaatselijke vervoersnetten) waarop ze zijn aangesloten. De vraag is evenwel of deze enige zinvolle constructie mogelijk is zonder dat de federale overheid en de gewesten daartoe een samenwerkingsakkoord gesloten hebben overeenkomstig artikel 92bis, § 1, van de

⁵ Advies A2000/002-D van de CREG van 23 maart 2000 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toekenning van individuele vergunningen voor de bouw van installaties voor de productie van elektriciteit, genomen in uitvoering van artikel 4 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, punt 15.

bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd door de bijzondere wet van 16 juli 1993). Door middel van een dergelijk samenwerkingsakkoord zou ook de vanuit elektrisch-technisch standpunt onmogelijk uit te voeren scheiding tussen enerzijds plaatselijk vervoersnet met een spanning van ten hoogste 70 kV en anderzijds federaal transmissienet met een spanning van meer dan 70 kV kunnen worden opgelost.

Samengevat: er wordt voorgesteld om deze vereiste te schrappen.

43. **Artikel 5, § 2, 3°**, van het ontwerp, legt de criteria vast om de technische bekwaamheid van de aanvrager in het kader van de bouw en exploitatie van de productie-installatie te beoordelen.

De CREG is van mening dat hier enkel naar de bouw mag worden verwezen. Het gaat hier immers over een vergunning “voorafgaandelijk aan de bouw” van de installatie. Eens dat de installatie gebouwd is moet ze uiteraard veilig en met respect voor de milieunormen uitgebaat worden, doch nagaan of de uitbater hiertoe instaat is, is niet het doel van deze vergunning. Om dit te waarborgen bestaan er trouwens andere gewestelijke vergunningen.

Bovendien zijn deze criteria, gelet op de opmerking in punt 9 van dit advies, enkel van nut voor de bouw- of verbouwingfase van de installatie.

Samengevat: er wordt voorgesteld om in artikel 5, § 2, 3°, de verwijzingen naar exploitatie/uitbating te schrappen.

HOOFDSTUK 4. TOEKENNINGSPROCEDURE

Artikel 6

44. Het **model van het aanvraagformulier** bedoeld in **artikel 6, § 1, tweede lid**, van het ontwerp dat als bijlage bij het ontwerp van koninklijk besluit wordt toegevoegd, moet de aanvragers helpen om een aanvraagdossier correct in te dienen. Dit model dient uiteraard aangepast te worden om rekening te houden met de opmerkingen van dit advies voor zover deze door de minister worden gevolgd.

De CREG is echter geen voorstander om dit model als bijlage van het koninklijk besluit in het staatsblad te publiceren. Het zou beter zijn om te verwijzen naar een modelformulier dat door de afgevaardigde van de minister (de Algemene Directie Energie) op zijn website wordt gepubliceerd.

Dit heeft het voordeel dat het model door de administratie die de dossiers moet behandelen, soepeler kan worden aangepast om rekening te houden met ervaringen die in de loop van de tijd worden opgedaan met deze dossiers.

45. **Artikel 6, § 1, derde lid**, van het ontwerp, kan worden vereenvoudigd of op zijn minst worden verduidelijkt.

Hoeveel exemplaren worden er bijvoorbeeld verwacht? Wie zijn de “infrastructuurbeheerders waarvan hun infrastructuur geïmpacteerd is”?

Voorgesteld wordt om de tekst “in zoveel exemplaren als het aantal infrastructuurbeheerders waarvan hun infrastructuur geïmpacteerd is door de bouw van de installatie bedoeld in artikel 7, §1, 3°, of artikel 8, 5°, vermeerderd met twee exemplaren voor de administratie van de minister van energie, en één voor elk van de volgende instanties: de elektriciteitsnetbeheerder, de commissie, de beheerder van het aardgasvervoersnet, de gewestelijke overheid bevoegd voor Energie, de gewestelijke overheid bevoegd voor Milieu, de gewestelijke overheid bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, de Federale Overheidsdienst Mobiliteit, het Ministerie van Defensie en Skeyes” te vervangen door een vereenvoudigde bepaling die eenvoudig het aantal exemplaren specificeert dat verwacht wordt.

46. Eén papieren exemplaar van de aanvraag is ook vereist (**artikel 6, § 1, vierde lid**, van het ontwerp). Als het doel van deze bepaling is om een origineel exemplaar van het aanvraagdossier te verkrijgen, is het nuttig om te specificeren dat de ingediende documenten ondertekend en gedateerd moeten zijn.

47. Het is aanbevolen om de bepaling van **§ 3 van artikel 6 voor die van § 2** te plaatsen, aangezien deze laatste vermoedelijk enkel installaties die al gebouwd zijn of waarvan de bouw is begonnen, beoogt (anders zou de huidige § 3 geen reden van bestaan hebben).

48. Algemeen gesteld kan men vaststellen dat het nieuwe koninklijk besluit op een veel complexere manier is opgesteld dan voormeld koninklijk besluit van 11 oktober 2000. Het is aangewezen om de structuur van het nieuwe koninklijk besluit te vereenvoudigen, opdat de lezer zich hierin niet zou verliezen.

Artikel 6 van het ontwerp vermengt bijvoorbeeld de aanvragen voor de bouw van installatie met de aanvragen tot wijziging van installatie, wat het lezen omslachtig maakt. De tekst zou duidelijker worden als de bepalingen over de wijzigingen van installaties onder een aparte titel zouden worden opgenomen, zoals het bij het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 het geval is.

49. Wat **artikel 6, § 5, 3°**, van het ontwerp betreft, wordt verwezen naar de opmerking in punt 40 van dit advies.

Samenvat: er wordt voorgesteld punt 3° te schrappen.

50. Punten **4°, 5° en 6°**, van **artikel 6, § 5**, van het ontwerp, hebben alle drie betrekking op de toekenningscriteria van de installatie. Alle drie bevatten gegevens die het mogelijk maken de bouw of aanpassing van de installatie te beoordelen in het licht van de criteria bedoeld in artikel 5, § 2. De tekst zou duidelijker worden als deze drie punten tot één punt zouden worden samengevoegd.

51. **Artikel 6, § 6**, van het ontwerp kan beter worden verplaatst naar artikel 6, § 1, derde lid, *in fine*.

Artikel 7

52. Allereerst, vermits artikel 7 van het ontwerp geen § 2 heeft, moet “§ 1” aan het begin van het artikel worden geschrapt.

53. **Artikel 7, 1°, eerste lid**, spreekt van een “indicatie” gegeven door de afgevaardigde, terwijl artikel 7, 2° naar een “verklaring” verwijst. Het samenlezen van deze twee bepalingen suggereert dat dit twee afzonderlijke fasen in de procedure zijn, maar dit is niet duidelijk. Loopt de in artikel 7, 1°, **tweede lid**, genoemde termijn van tien werkdagen vanaf de eerste in het vorige lid genoemde periode van tien dagen? Ten slotte wordt en in de Franse versie van artikel 7, 1°, eerste lid, het werkwoord “*notifier*” gebruikt om een ontvangstbevestiging te sturen, wat taalkundig niet correct is.

Samengevat: beide bepalingen moeten duidelijker worden geformuleerd.

54. Wat **artikel 7, 3°**, van het ontwerp betreft, is het niet zinvol om zich over selectiecriteria uit te spreken, noch voor de CREG, noch voor de andere genoemde instanties, vermits deze criteria niet voor interpretatie vatbaar zijn.

Daarnaast is het, zoals in artikel 6, § 1, niet duidelijk wie bedoeld wordt met “infrastructuurbeheerders waarvan hun infrastructuur geïmpacteerd is door de bouw van de installatie”.

Samengevat: de verwijzing naar artikel 4 dient te worden geschrapt.

55. Wat betreft de extra tijd die men in **artikel 7, 5°**, van het ontwerp wil toekennen aan elektriciteits- of gasnetbeheerder om de technische mogelijkheid van toegang tot het net voor de installatie te analyseren, rijst de vraag of dit zinvol is. Volgens het toekenningscriterium van artikel 5, §2, 1°, b) moet de aanvrager immers argumenteren “aangaande de mogelijkheid en de impact van de integratie van de productie-installatie op het net. Hiertoe kan in voorkomend geval een positief technische akkoord van de netbeheerder voor de toegang tot het net worden toegevoegd”.

Men kan ervan uitgaan dat een aanvrager om een correcte argumentatie te geven voor dit toekenningscriterium, vooraf contact opneemt met de netbeheerders en de nodige oriëntatie- en/of detailstudies door hen laat uitvoeren. In dat geval hebben de netbeheerders al een goed zicht op de technische mogelijkheid van toegang tot hun netten, en behoeven ze geen extra tijd om dit te analyseren. Als de aanvrager in dit verband vooraf geen contact heeft opgenomen met de netbeheerders, lijkt hij onzorgvuldig te werk zijn gegaan op het vlak van dit toekenningscriterium.

Daarnaast moet de verwijzing naar punt 3° in **artikel 7, 5°, eerste en tweede lid**, worden uitgebreid met punt 4° aangezien de beheerder van het aardgasnet wordt vermeld.

56. Uit de tekst blijkt niet dat de CREG zal worden geïnformeerd over beslissingen tot weigering van de vergunning (artikel 7, 7°). Om een goed zicht te hebben op de afloop van het dossier is het wenselijk dit in het koninklijk besluit te vermelden. Op dit vlak zou artikel 7, 9°, kunnen worden aangevuld.

57. Wat betreft **artikel 7, 8°**, van het ontwerp, kunnen er vragen worden gesteld bij het begrip “bijzondere toekenningsvoorwaarden”. Dit begrip kan niet verwijzen naar de essentiële voorwaarden waaraan steeds voldaan moet zijn opdat een vergunning kan worden afgeleverd. Inderdaad, indien de vergunning wordt afgeleverd is reeds aan deze essentiële voorwaarden voldaan. Het begrip zou dan alleen kunnen verwijzen naar bij de bespreking van artikelen 4 en 5 van dit ontwerp als nuttige elementen gekwalificeerde criteria. Evenwel, in het ontwerp zoals het voorligt, is dergelijk onderscheid niet gemaakt en werden alle criteria als essentiële voorwaarden opgelegd. De vraag blijft dan ook wat de betekenis van dit toch wel onduidelijke begrip “bijzondere toekenningsvoorwaarden” is. Dergelijk onnauwkeurig begrip houdt het gevaar in op willekeurige politieke inmenging in de vrije concurrentie van de geliberaliseerde elektriciteitsmarkt.

Ook dient de vraag te worden gesteld naar de verenigbaarheid van dergelijke “bijzondere toekenningsvoorwaarden” met de elektriciteitswet en het Europese recht ter zake. Zo lijkt deze werkwijze onwettig om de eenvoudige reden dat artikel 4, § 2, van de elektriciteitswet de koning opdraagt de criteria voor de toekenning van vergunningen te bepalen. Het is dus de koning zelf die deze criteria dient te bepalen. Hij kan deze opdracht niet delegeren aan de minister.

Samengevat: het is wenselijk artikel 7, 8°, van het ontwerp te schrappen.

Artikel 8

58. De opmerkingen geven in punt 18 en over artikel 7 van dit advies gaan ook op voor artikel 8.

HOOFDSTUK 5. INTREKKING, OVERDRACHT, WIJZIGING VAN CONTROLE, FUSIE OF SPLITSING

Afdeling 1. Intrekking

Artikel 9

59. Het ontwerp voorziet de intrekking als sanctie voor de niet-nakoming van de vergunningsvoorwaarden. De vraag dient gesteld of ook niet de schorsing van de vergunning dient te worden voorzien. De intrekking is immers een radicale sanctie met mogelijk nefaste gevolgen voor het

land. Bij intrekking van de vergunning dient immers de installatie onmiddellijk te worden afgebroken. Men zou uiteraard de intrekking kunnen laten ingaan op een latere datum en de afbraak dus later plannen. Deze constructie houdt echter in dat de vergunning nog onverkort bestaat en de installatie gewoonweg mag gebruikt worden. Om dit te verhinderen zou de schorsing van de vergunning een oplossing kunnen bieden indien de schorsing omschreven wordt als een beslissing die tot gevolg heeft dat de installatie niet mag gebruikt worden zonder dat ze daarom onmiddellijk moet worden afgebroken.

Afdeling 2. Overdracht

Artikel 10

60. Artikel 10 van het ontwerp regelt de effecten op de verleende vergunning ten gevolge een rechtsopvolging van de titularis van de vergunning door een derde. In punt 9 van dit advies wordt voorgesteld om de vergunning aan de installatie te koppelen en niet aan de persoon van de aanvrager. Dit betekent dat de vergunning de installatie volgt en in handen komt van degene die de nieuwe eigenaar van de installatie wordt. De nieuwe eigenaar is dan op zijn beurt gehouden de voorwaarden verbonden aan de vergunningen en de bepalingen van het koninklijk besluit in ontwerp na te leven.

Het logische gevolg hiervan is dat de eigendomsoverdracht van een installatie geen momentum is tot heroverweging van de vergunning. De vergunning blijft gewoon verder geldig. Dit betekent dat artikel 10 volledig moet worden herzien en misschien wel volledig dient te worden geschrapt. Het enige wat dient voorzien te worden is dat de (afgevaardigde van) de minister en de CREG geïnformeerd worden over de eigendomsoverdracht, alsook van het feit dat de installatie verhuurd (of geleased) wordt of dat er een verandering van huurder (of leasingnemer) is. Het lijkt echter wenselijk deze informatieverplichting in te schrijven in artikel 15 van het ontwerp waardoor artikel 10 bijgevolg vervalt.

Op de algemene regel dat de vergunning los van de persoon van de aanvrager/titularis verleend wordt, voorziet dit advies wel één enkele uitzondering, nl. deze betreffende het criterium vervat in artikel 4, § 1, 1° en 2°, van het ontwerp. Aan dit criterium dient ook door de nieuwe eigenaar/titularis te worden voldaan. Inderdaad, het is noodzakelijk dat er een wettelijke basis is waardoor de effectieve afdwingbaarheid van de bepalingen van het koninklijk besluit verzekerd is.

Hiervoor lijkt geen aparte bepaling te moeten worden opgenomen in het ontwerp omdat de correcte toepassing van het bepaalde in artikel 15, 7°, van het ontwerp tot gevolg heeft dat aan dit criterium voldaan wordt, ook door de nieuwe eigenaar/titularis.

Afdeling 3. Wijziging van controle, fusie of splitsing van de vergunninghouder

Artikel 11

61. De opmerkingen die hiervoor in punt 60 gegeven zijn, zijn ook van toepassing op artikel 11.

Afdeling 4. Verzaking: beëindiging van de vergunning op verzoek van de vergunninghouder

Artikel 12

62. De verzaking is een vorm van intrekking. Ze hoeft dus niet in een afdeling apart van afdeling 1 te worden behandeld.

63. De bepalingen die momenteel in artikel 12 van het ontwerp zijn opgenomen, zouden aan duidelijkheid winnen als de voorwaarden en de procedure in afzonderlijke leden zouden worden uiteengezet.

64. In **artikel 12, 6°**, van het ontwerp preciseren dat de beslissing van de minister moet gemotiveerd worden, is overbodig. Het lijdt immers geen enkele twijfel dat de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen van toepassing is op alle eenzijdige rechtshandelingen met individuele strekking van de minister.

Meer nog, zoals het artikel van het ontwerp opgesteld is, zou het de indruk kunnen wekken dat alleen het ministerieel besluit tot verzaking moet worden gemotiveerd. In de andere bepalingen van het ontwerp met betrekking tot ministeriële besluiten is namelijk niet bepaald dat deze besluiten moeten gemotiveerd worden. Ook om deze reden is het aangewezen in deze bepaling van het ontwerp niet expliciet de motiveringsplicht op te leggen.

HOOFDSTUK 6. VERPLICHTINGEN VAN DE TITULARISSEN VAN EEN VERGUNNING

Artikel 15

65. Punt 1° zou moeten specificeren dat de kennisgeving vóór de wijziging moet gebeuren.

66. Punt 2° is overbodig gelet op artikel 2, § 1, van het ontwerp.

67. Punt 4° suggereert dat een vennootschap zonder statuten over een vergunning kan beschikken, wat niet het geval is (zie artikel 4, § 1, van het ontwerp). Bovendien is het zeer restrictief omdat het wettelijk doel van de onderneming moet bestaan uit de productie van elektriciteit met het oog op de verkoop. Een vennootschap die elektriciteit als bijproduct produceert (bijvoorbeeld met een WKK-installatie) of voor eigen gebruik elektriciteit produceert kan dus over geen vergunning beschikken. Dit is niet wenselijk.

68. Voor zover de term “aanzienlijk” in punt 7° niet is gedefinieerd, laat dit een beoordelingsmarge voor de vergunningshouder. Het is wenselijk “aanzienlijk” te schrappen om op de hoogte te worden gehouden van elke wijziging van de statuten en zo een betere controle mogelijk te maken.

HOOFDSTUK 7. DIVERSE BEPALINGEN, OVERGANGS- EN OPHEFFINGSBEPALINGEN

Artikel 17

69. In dit verband wordt verwezen naar de opmerking in punt 16 van dit advies.

Samengevat: er wordt voorgesteld om artikel 17 aan te vullen door er de definitie van artikel 1, 3°, van het ontwerp van koninklijk besluit, aan toe te voegen.

Artikel 19

70. Het verwijzen naar hoofdstuk VII van de elektriciteitswet is onjuist omdat het dispositief van het ontwerp van het koninklijk besluit alleen verwijst naar artikel 30, § 2, van de elektriciteitswet en niet naar de andere artikelen van hoofdstuk VII.

In plaats van eenvoudigweg te verwijzen, is het bovendien aangewezen om – zoals in het koninklijk besluit van 11 oktober 2000 – in het eerste lid van artikel 19 van het ontwerp, te specificeren welke strafrechtelijke sancties van toepassing zijn op inbreuken op de bepalingen van het koninklijk besluit in voorbereiding. Overeenkomstig de elektriciteitswet mogen deze sancties niet hoger zijn dan een gevangenisstraf van zes maanden en een geldboete van 495,79 euro.

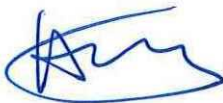
71. Het **tweede lid** beschouwt het intrekken van de vergunning als een strafbepaling. Dit lijkt ons verkeerd. Bovendien is de intrekking al vermeld in artikel 9 van het ontwerp. Daarom wordt voorgesteld deze bepaling te schrappen.

Bijlagen

72. In dit verband wordt verwezen naar de opmerking in punt 44 van dit advies.

Samengevat: er wordt voorgesteld om de bijlagen niet samen met het koninklijk besluit te publiceren maar hiervoor te verwijzen naar modelformulieren die door de afgevaardigde van de minister (de Algemene Directie Energie) op zijn website worden gepubliceerd.

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. Voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE

Ontwerp van koninklijk besluit betreffende de toekenning van individuele vergunningen voorafgaandelijk aan de bouw of aanpassing van installaties voor de productie van elektriciteit, met inbegrip van de twee bijlagen,

zoals overgemaakt aan de CREG door de minister van energie op 22 juli 2020.